

Act

Chapter 20

Javanese Interlinear

Reference: Javanese Bible (SABDA)

- 1 Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι τὸν θόρυβον, μεταπεμψάμενος
Sasampunipun ugi punika kéndhel punika gègèr, sampun-nimbali
[G3326](#) [G1161](#) [G3588](#) [G3973](#) [G3588](#) [G2351](#) [G3343](#)
- ὁ Παῦλος τοὺς μαθητὰς, καὶ παρακαλέσας ἀσπασάμενος, ἐξῆλθεν
piyambakipun Paulus para murid, sarta sampun-nglipur sampun-pamit, késah
[G3588](#) [G3972](#) [G3588](#) [G3101](#) [G2532](#) [G3870](#) [G0782](#) [G1831](#)
- πορεύεσθαι εἰς Μακεδονίαν.
tindak dhateng Makédonia.
[G4198](#) [G1519](#) [G3109](#)

Bareng pagegere wis sirep, Rasul Paulus tumuli nimbali para siswa padha disantosakake atine lan swise pamitan banjur bidhal menyang ing tanah Makedhonia;

- 2 διελθὼν δὲ τὰ μέρη ἐκεῖνα, καὶ παρακαλέσας
sasampunipun-langkung ugi punika laladan punika, sarta sampun-nglipur
[G1330](#) [G1161](#) [G3588](#) [G3313](#) [G1565](#) [G2532](#) [G3870](#)
- αὐτοῦς λόγῳ πολλῶ, ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα.
piyambakipun-sedaya pangandika kathah, rawuh dhateng punika Grikenland.
[G0846](#) [G3056](#) [G4183](#) [G2064](#) [G1519](#) [G3588](#) [G1671](#)

ndlajahi talatah kono sarta nyantosakake atine para sadulur ing kono kalawan pitutur akeh-akeh. Banjur rawuh ing tanah Yunani.

- 3 ποιήσας τε μῆνας τρεῖς, γενομένης ἐπιβουλῆς αὐτῷ
sampun-damel ugi wulan tiga, dados rencana-jahat dhumateng-piyambakipun
[G4160](#) [G5037](#) [G3376](#) [G5140](#) [G1096](#) [G1917](#) [G0846](#)
- ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, μέλλοντι ἀνάγεσθαι εἰς τὴν Συρίαν, ἐγένετο
déning para tiyang-Yahudi, badhé bidhal dhateng punika Siria, dados
[G5259](#) [G3588](#) [G2453](#) [G3195](#) [G0321](#) [G1519](#) [G3588](#) [G4947](#) [G1096](#)
- γνώμης τοῦ ὑποστρέφειν διὰ Μακεδονίας.
keputusan punika wangsul langkung Makédonia.
[G1106](#) [G3588](#) [G5290](#) [G1223](#) [G3109](#)

Sawuse telung sasi ana ing kono panjenengane arep layar menyang ing tanah Siria. Nanging ing nalika iku wong-wong Yahudi padha ngrantam arep nyedani panjenengane. Mulane wangsule karsa miyos ing tanah Makedhonia.

- 4 συνείπετο δὲ αὐτῷ Σώπατρος Πύρρου, Βεροιαῖος;
ndèrèkaken ugi dhumateng-piyambakipun Sopater Pirus, tiyang-Bérea;
[G4902](#) [G1161](#) [G0846](#) [G4986](#) [G4450](#) [G0961](#)
- Θεσσαλονικέων δὲ, Ἀρίσταρχος καὶ Σεκοῦνδος; καὶ Γάϊος Δερβαῖος καὶ
tiyang-Tésalonika ugi, Aristarkhus sarta Sékundus; sarta Gayus tiyang-Dèrbé sarta
[G2331](#) [G1161](#) [G0708](#) [G2532](#) [G4580](#) [G2532](#) [G1050](#) [G1190](#) [G2532](#)
- Τιμόθεος; Ἀσιανοὶ δὲ, Τυχικὸς καὶ Τρόφιμος.
Timotius; tiyang-Asia ugi, Tikhikus sarta Trofimus.
[G5095](#) [G0774](#) [G1161](#) [G5190](#) [G2532](#) [G5161](#)

Tindake didherekake dening Sopater anake Pirus, wong ing kutha Berea, Aristarkhus lan Sekundus, karone wong ing kutha Tesalonika, Gayus saka ing kutha Derbe, Timoteus lan wong loro saka ing tanah Asia, yaiku Tikhikus lan Trofimus.

5 οὔτοι δὲ προελθόντες, ἔμενον ἡμᾶς ἐν
tiyang-punika-sedaya ugi sampun-kesah-rumiyin, ngentosi kula-sedaya wonten-ing
[G3778](#) [G1161](#) [G4281](#) [G3306](#) [G1473](#) [G1722](#)

Τρωάδι;
Troas;
[G5174](#)

Nanging iku padha mangkat dhisik lan ngenteni aku kabeh ana ing Troas.

6 ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν, μετὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἀζύμων,
kula-sedaya ugi bidhal, sasampunipun punika dinten punika tanpa-ragi,
[G1473](#) [G1161](#) [G1602](#) [G3326](#) [G3588](#) [G2250](#) [G3588](#) [G0106](#)

ἀπὸ Φιλίππων, καὶ ἤλθομεν πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν Τρωάδα;
saking Filipi, sarta rawuh dhateng piyambakipun-sedaya dhateng punika Troas;
[G0575](#) [G5375](#) [G2532](#) [G2064](#) [G4314](#) [G0846](#) [G1519](#) [G3588](#) [G5174](#)

ἄχρι ἡμερῶν πέντε, ὅπου διετρίψαμεν ἡμέρας ἑπτὰ.
ngantos dinten gangsal, ing-pundi kula-sedaya-nglampahi dinten pitu.
[G0891](#) [G2250](#) [G4002](#) [G3699](#) [G1304](#) [G2250](#) [G2033](#)

Nanging sawise riyaya Roti Tanpa Ragi aku kabeh padha mancal saka ing kutha Filipi lan sawise patang dina tekan ing kutha Troas lan ketemu karo sadulur-sadulur mau kabeh. Ana ing kono aku padha nginep pitung dina.

7 Ἐν δὲ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, συνηγμένων ἡμῶν
Ing ugi punika satunggal saking Sabat, nalika-kempal kula-sedaya
[G1722](#) [G1161](#) [G3588](#) [G1520](#) [G3588](#) [G4521](#) [G4863](#) [G1473](#)

κλάσαι ἄρτον, ὃ Παῦλος διελέγετο αὐτοῖς,
kangge-nyuwil roti, piyambakipun Paulus wicantenan dhumateng-piyambakipun-sedaya,
[G2806](#) [G0740](#) [G3588](#) [G3972](#) [G1256](#) [G0846](#)

μέλλων ἐξιέναι τῇ ἐπαύριον; παρέτεινεν τε τὸν λόγον μέχρι
badhé késah ing énjing; nglanjutaken ugi punika pangandika ngantos
[G3195](#) [G1826](#) [G3588](#) [G1887](#) [G3905](#) [G5037](#) [G3588](#) [G3056](#) [G3360](#)

μεσονυκτίου.
tengah-dalu.
[G3317](#)

Nalika ing dina kapisan ing minggu iku, aku padha nglumpuk nyuwil-nyuwil roti. Rasul Paulus reraosan karo para sadulur ing kono, jalaran karsane arep bidhal esuke. Anggone ngandikan iku nganti wanci tengah wengi.

8 ἦσαν δὲ λαμπάδες ἱκαναὶ ἐν τῷ ὑπερώῳ, οὓς
wonten ugi dilah kathah wonten-ing punika kamar-nginggil, ing-pundi
[G1510](#) [G1161](#) [G2985](#) [G2425](#) [G1722](#) [G3588](#) [G5253](#) [G3757](#)

ἦμεν συνηγμένοι.
kula-sedaya sampun-kempal.
[G1510](#) [G4863](#)

Ing gedhong ing dhuwur kang padha dakanggo kumpulan iku, akeh damare.

- 9 καθεζόμενος δέ τις νεανίας, ὄνοματι Εὐτυχος, ἐπὶ τῆς
 lenggah ugi satunggaling jaka, namanipun Éutikhos, wonten-ing punika
[G2516](#) [G1161](#) [G5100](#) [G3494](#) [G3686](#) [G2161](#) [G1909](#) [G3588](#)
- θυρίδος, καταφερόμενος ὕπνω βαθεῖ, διαλεγομένου τοῦ Παύλου ἐπὶ
 céndhéla, katarik ngantuk lebet, nalika-wicantenan punika Paulus langkung
[G2376](#) [G2702](#) [G5258](#) [G0901](#) [G1256](#) [G3588](#) [G3972](#) [G1909](#)
- πλεῖτον, κατενεχθεῖς ἀπὸ τοῦ ὕπνου, ἔπρσεν ἀπὸ τοῦ τριστέγου
 dangu, sampun-katarik saking punika tilèm, dhawah saking punika lotèng-tiga
[G4119](#) [G2702](#) [G0575](#) [G3588](#) [G5258](#) [G4098](#) [G0575](#) [G3588](#) [G5152](#)
- κάτω, καὶ ἦρθη νεκρός.
 ngandhap, sarta dipun-angkat pejah.
[G2736](#) [G2532](#) [G0142](#) [G3498](#)

Ing kono ana wong nom-noman jenenge Eutikhos, linggih ing cendhela. Sarehne Rasul Paulus suwe banget anggongne ngandikan wong anom mau ora bisa nahan ngantuke. Wasana banjur keturon, temahan tiba saka ing tataran katelu. Bareng digotong, wong mau wis mati.

- 10 καταβάς δέ, ὁ Παῦλος ἐπέπρσεν αὐτῷ, καὶ
 mandhap ugi, piyambakipun Paulus dhawah-ing dhumateng-piyambakipun, sarta
[G2597](#) [G1161](#) [G3588](#) [G3972](#) [G1968](#) [G0846](#) [G2532](#)
- συμπεριλαβὼν εἶπεν, Μὴ θορυβεῖσθε; ἢ γὰρ ψυχὴ αὐτοῦ,
 ngrangkul ngandika, Sampun gègèr; punika amargi nyawanipun piyambakipun,
[G4843](#) [G3004](#) [G3361](#) [G2350](#) [G3588](#) [G1063](#) [G5590](#) [G0846](#)
- ἐν αὐτῷ ἐστιν.
 wonten-ing piyambakipun wonten.
[G1722](#) [G0846](#) [G1510](#)

Nanging Rasul Paulus banjur mandhap, ngrungkebi wong anom iku, dirangkul kalawan ngandika: “Wis aja padha ribut, dheweke isih urip.”

- 11 ἀναβάς δέ, καὶ κλάσας τὸν ἄρτον, καὶ γευσάμενος, ἐφ’
 minggah ugi, sarta sampun-nyuwil punika roti, sarta sampun-nedha, ngantos
[G0305](#) [G1161](#) [G2532](#) [G2806](#) [G3588](#) [G0740](#) [G2532](#) [G1089](#) [G1909](#)
- ἰκανόν τε ὁμιλήσας ἄχρι αὐγῆς, οὕτως ἐξῆλθεν.
 cekap ugi wicantenan ngantos bangun-énjing, mekaten késah.
[G2425](#) [G5037](#) [G3656](#) [G0891](#) [G0827](#) [G3779](#) [G1831](#)

Bareng wangsul minggah, Rasul Paulus banjur nyuwil-nyuwil roti lan dhahar, isih ngandikan maneh nganti suwe, nganti wanci bang-bang wetan, banjur bidhal.

- 12 ἤγαγον δέ τὸν παῖδα ζῶντα, καὶ παρεκλήθησαν οὐ μετρίως.
 ngirid ugi punika laré gesang, sarta dipun-lipur sanès sakedhik.
[G0071](#) [G1161](#) [G3588](#) [G3816](#) [G2198](#) [G2532](#) [G3870](#) [G3756](#) [G3357](#)

Nalika samana wong-wong padha ngeterake jejaka mau menyang ing omahe, wis urip, temahan kabeh padha banget lipure.

- 13 Ἡμεῖς δὲ, προελθόντες ἐπὶ τὸ πλοῖον, ἀνήχθημεν ἐπὶ
 Kula-sedayaya ugi, sampun-kesah-rumiyin dhateng punika prau, bidhal dhateng
[G1473](#) [G1161](#) [G4281](#) [G1909](#) [G3588](#) [G4143](#) [G0321](#) [G1909](#)
- τὴν Ἴασσον, ἐκεῖθεν μέλλοντες ἀναλαμβάνειν τὸν Παῦλον. οὕτως γὰρ
 punika Asos, saking-mriku badhé mendhet punika Paulus. mekatén amargi
[G3588](#) [G0789](#) [G1564](#) [G3195](#) [G0353](#) [G3588](#) [G3972](#) [G3779](#) [G1063](#)
- διατεταγμένος, ἦν μέλλων αὐτὸς πεζεύειν.
 sampun-dhawuh, piyambakipun badhé piyambakipun mlampah.
[G1299](#) [G1510](#) [G3195](#) [G0846](#) [G3978](#)

Aku padha ndhisiki nunggang prau lan layar menyang ing palabuhan Asos. Ana ing kono anggonku bakal padha methuk Rasul Paulus, awit piweling mangkono, dene panjenengane piyambak ngarsakake tindak miyos ing dharatan.

- 14 ὥς δὲ συνέβαλλεν ἡμῖν εἰς τὴν Ἴασσον,
 nalika ugi kepanggih dhumateng-kula-sedayaya dhateng punika Asos,
[G5613](#) [G1161](#) [G4820](#) [G1473](#) [G1519](#) [G3588](#) [G0789](#)
- ἀναλαμβάνοντας αὐτὸν, ἦλθομεν εἰς Μιτυλήνην;
 sampun-mendhet piyambakipun, rawuh dhateng Mitiléne;
[G0353](#) [G0846](#) [G2064](#) [G1519](#) [G3412](#)

Bareng wis kapethuk karo aku ana ing Asos, banjur dakdherekake menyang kapal, tumuli mbacutake lelayaran menyang ing kutha Metilene.

- 15 κἀκεῖθεν ἀποπλεύσαντες, τῇ ἐπιούσῃ κατηντήσαμεν ἄντικρυς
 sarta-saking-mriku sampun-bidhal, ing énjing dumugi ing-sangajengipun
[G2547](#) [G0636](#) [G3588](#) [G1966](#) [G2658](#) [G0481](#)
- Χίου. τῇ δὲ ἐτέρα παρεβάλομεν εἰς Σάμον; τῇ δὲ ἐχομένη
 Khios. ing ugi sanèsipun labuh dhateng Samos; ing ugi candhakipun
[G5508](#) [G3588](#) [G1161](#) [G2087](#) [G3846](#) [G1519](#) [G4544](#) [G3588](#) [G1161](#) [G2192](#)
- ἦλθομεν εἰς Μίλητον.
 rawuh dhateng Milétus.
[G2064](#) [G1519](#) [G3399](#)

Sawise mancal saka ing kono, esuke tekan ing sangarepe pulo Khios. Ing dina candhake aku padha menyang ing pulo Samos lan let sadina maneh tekan ing palabuhan Miletus.

- 16 κεκρίκει γὰρ ὁ Παῦλος παραπλεῦσαι τὴν Ἔφεσον,
 sampun-mutusaken amargi piyambakipun Paulus langkung punika Éfesus,
[G2919](#) [G1063](#) [G3588](#) [G3972](#) [G3896](#) [G3588](#) [G2181](#)
- ὅπως μὴ γένηται αὐτῷ χρονοτριβῆσαι ἐν τῇ
 supados sampun dados dhumateng-piyambakipun ngentèni wonten-ing punika
[G3704](#) [G3361](#) [G1096](#) [G0846](#) [G5551](#) [G1722](#) [G3588](#)
- Ἀσίᾳ; ἔσπευδεν γὰρ, εἰ δυνατόν εἶη αὐτῷ, τὴν
 Asia; énggal-énggal amargi, menawi saged kémawon dhumateng-piyambakipun, punika
[G0773](#) [G4692](#) [G1063](#) [G1487](#) [G1415](#) [G1510](#) [G0846](#) [G3588](#)
- ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς γενέσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα.
 dinten punika Péntakosta dados dhateng Yérusalèm.
[G2250](#) [G3588](#) [G4005](#) [G1096](#) [G1519](#) [G2414](#)

Amarga Rasul Paulus wis ngrancang ora bakal mampir ing kutha Efesus supaya aja kesuwen ana ing tanah Asia. Sabab karsane ngenggalake tindake, supaya sabisa-bisa ing dina riyaya Pentekosta wis rawuh ing kutha Yerusalem.

- 17 Ἄπο δὲ τῆς Μιλήτου, πέμψας εἰς Ἔφεσον, μετεκαλέσατο τοὺς
 Saking ugi punika Milétus, sampun-ngutus dhateng Éfésus, nimbali para
[G0575](#) [G1161](#) [G3588](#) [G3399](#) [G3992](#) [G1519](#) [G2181](#) [G3333](#) [G3588](#)
- πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας.
 pinisepuh punika pasamuwan.
[G4245](#) [G3588](#) [G1577](#)

Marga saka iku Rasul Paulus banjur utusan wong saka Miletus menyang ing Efesus nimbali para pinituwane pasamuwan.

- 18 ὥς δὲ παρεγένοντο πρὸς αὐτὸν, εἶπεν
 nalika ugi rawuh dhateng piyambakipun, ngandika
[G5613](#) [G1161](#) [G3854](#) [G4314](#) [G0846](#) [G3004](#)
- αὐτοῖς, Ἰμεῖς ἐπίστασθε, ἀπὸ πρώτης ἡμέρας
 dhumateng-piyambakipun-sedaya, Panjenengan-sedaya mangertos, saking wiwitan dinten
[G0846](#) [G4771](#) [G1987](#) [G0575](#) [G4413](#) [G2250](#)
- ἀφ' ἧς ἐπέβην εἰς τὴν Ἀσίαν, πῶς μεθ'
 saking nalika kula-mlebet dhateng punika Asia, kados-pundi kaliyan
[G0575](#) [G3739](#) [G1910](#) [G1519](#) [G3588](#) [G0773](#) [G4459](#) [G3326](#)
- ὑμῶν τὸν πάντα χρόνον ἐγενόμην,
 panjenengan-sedaya punika sedaya wekdal kula-dados,
[G4771](#) [G3588](#) [G3956](#) [G5550](#) [G1096](#)

Satekane padha dipangandikani mangkene: "Kowe padha sumurup, kapriye anggonku pitepungan karo kowe wiwit tekaku ana ing tanah Asia iki:

- 19 δουλεύων τῷ Κυρίῳ μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης, καὶ δακρύων, καὶ
 ngladosi dhateng Gusti kaliyan sedaya andhap-asor, sarta luh, sarta
[G1398](#) [G3588](#) [G2962](#) [G3326](#) [G3956](#) [G5012](#) [G2532](#) [G1144](#) [G2532](#)
- πειρασμῶν, τῶν συμβάντων μοι ἐν ταῖς ἐπιβουλαῖς τῶν
 racoban, punika dados dhumateng-kula wonten-ing punika rencana-jahat saking
[G3986](#) [G3588](#) [G4819](#) [G1473](#) [G1722](#) [G3588](#) [G1917](#) [G3588](#)
- Ἰουδαίων;
 tiyang-Yahudi;
[G2453](#)

anggonku kalawan andhap asor ngabdi marang Gusti. Sajroning pangabdi iku aku kerep banget ngetokake eluh nganti carocosan sarta ngalami pangrencanane wong Yahudi pirang-pirang, kang arep mateni aku.

- 20 ὥς οὐδὲν ὑπεστειλάμην τῶν συμφερόντων, τοῦ μὴ
 kados-pundi mboten-wonten kula-mundur saking ingkang-migunani, supados mboten
[G5613](#) [G3762](#) [G5288](#) [G3588](#) [G4851](#) [G3588](#) [G3361](#)
- ἀναγγεῖλαι ὑμῖν, καὶ διδάξαι ὑμᾶς δημοσίᾳ
 martosaken dhumateng-panjenengan-sedaya, sarta mulang panjenengan-sedaya ing-umum
[G0312](#) [G4771](#) [G2532](#) [G1321](#) [G4771](#) [G1219](#)
- καὶ κατ' οἴκους,
 sarta wonten-ing griya-griya,
[G2532](#) [G2596](#) [G3624](#)

Sanadyan mangkono, aku ora tau nglirwakake apa kang migunani tumrap kowe kabeh. Kabeh wus dakcaritakake lan dakwulangake marang kowe, ana ing ngarepe wong akeh utawa ana ing pakumpulan-pakumpulan ing omahmu;

21 διαμαρτυρόμενος Ἰουδαίους τε καὶ Ἑλλῆσιν, τὴν εἰς
 nyeksèni dhumateng–tiyang–Yahudi ugi sarta tiyang–Yunani, punika dhateng
[G1263](#) [G2453](#) [G5037](#) [G2532](#) [G1672](#) [G3588](#) [G1519](#)

Θεὸν μετάνοιαν, καὶ πίστιν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν, Ἰησοῦν
 Gusti–Allah mratobat, sarta iman dhateng punika Gusti kula–sedaya, Yésus
[G2316](#) [G3341](#) [G2532](#) [G4102](#) [G1519](#) [G3588](#) [G2962](#) [G1473](#) [G2424](#)

{Χριστόν}.

{Kristus}.

[G5547](#)

| aku tansah ng yakinake marang wong-wong Yahudi lan Yunani, supaya padha mratobata marang Gusti Allah sarta padha pracayaa marang Gusti kita Yesus Kristus.

22 καὶ νῦν, ἰδοὺ, δεδεμένος ἐγὼ τῷ πνεύματι, πορεύομαι εἰς
 sarta samenika, mirsanana, kaiket kula dhateng roh, késah dhateng
[G2532](#) [G3568](#) [G3708](#) [G1210](#) [G1473](#) [G3588](#) [G4151](#) [G4198](#) [G1519](#)

Ἱερουσαλήμ, τὰ ἐν αὐτῇ συναντήσοντά μοι,
 Yérusalèm, punika wonten–ing piyambakipun ingkang–badhé–kepanggih dhumateng–kula,
[G2419](#) [G3588](#) [G1722](#) [G0846](#) [G4876](#) [G1473](#)

μὴ εἰδώσ;
 mboten mangertos;

[G3361](#) [G1492](#)

| Nanging ing saikine aku lelaku menyang Yerusalem kayadene tawanane Sang Roh, aku ora ngreti apa kang bakal kalakon tumraping aku ana ing kana

23 πλὴν ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον κατὰ πόλιν διαμαρτύρεται
 kejawi bilih punika Roh punika Suci saben kitha nyeksèni
[G4133](#) [G3754](#) [G3588](#) [G4151](#) [G3588](#) [G0040](#) [G2596](#) [G4172](#) [G1263](#)

μοι, λέγον ὅτι δεσμὰ καὶ θλίψεις με μένουσιν.
 dhumateng–kula, ngandika bilih blenggu sarta kasangsaran kula ngentosi.
[G1473](#) [G3004](#) [G3754](#) [G1199](#) [G2532](#) [G2347](#) [G1473](#) [G3306](#)

| saliyané kang diwedharake dening Sang Roh Suci marang aku ana sawiji-wijining kutha, yen aku bakal kakunjara lan sinangara.

24 ἀλλ’ οὐδενὸς λόγου ποιῶμαι τὴν ψυχὴν τιμίαν
 nanging mboten–wonten prekawis kula–damel punika nyawa aji
[G0235](#) [G3762](#) [G3056](#) [G4160](#) [G3588](#) [G5590](#) [G5093](#)

ἐμαυτῷ, ὡς τελειῶσαι τὸν δρόμον μου, καὶ τὴν
 dhumateng–kula–piyambak, supados ngrampungaken punika lampah kula, sarta punika
[G1683](#) [G5613](#) [G5048](#) [G3588](#) [G1408](#) [G1473](#) [G2532](#) [G3588](#)

διακονίαν ἣν ἔλαβον παρὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, διαμαρτύρασθαι τὸ
 peladenan ingkang kula–tampi saking punika Gusti Yésus, nyeksèni punika
[G1248](#) [G3739](#) [G2983](#) [G3844](#) [G3588](#) [G2962](#) [G2424](#) [G1263](#) [G3588](#)

εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ.
 Injil punika sih–rahmat saking Gusti–Allah.
[G2098](#) [G3588](#) [G5485](#) [G3588](#) [G2316](#)

| Ananging aku sathithik bae ora ngetung marang nyawaku, angger aku bisa nutugake lakuku lan ngrampungake bubuhan kang kaparingake marang aku dening Gusti Yesus, iya iku nek seni bab Injile sih–rahmating Allah.

- 25 καὶ νῦν, ἰδοὺ, ἐγὼ οἶδα ὅτι οὐκέτι ὄψεσθε τὸ
 sarta samenika, mirsanana, kula mangertos bilih mboten-malih badhé-mirsani punika
[G2532](#) [G3568](#) [G3708](#) [G1473](#) [G1492](#) [G3754](#) [G3765](#) [G3708](#) [G3588](#)
- πρόσωπόν μου, ὑμεῖς πάντες, ἐν οἷς διήλθον
 pasuryan kula, panjenengan-sedaya sedaya, ing-antawis sinten kula-langkung
[G4383](#) [G1473](#) [G4771](#) [G3956](#) [G1722](#) [G3739](#) [G1330](#)
- κηρύσσω τὴν βασιλείαν.
 ngumumaken punika Kraton.
[G2784](#) [G3588](#) [G0932](#)

Apadene saiki aku sumurup, yen kowe bakal padha ora weruh aku maneh, kowe kabeh kang wus padha dakparani dakwartani bab Kratoning Allah.

- 26 διότι μαρτύρομαι ὑμῖν ἐν τῇ σήμερον
 pramila kula-nyeksèni dhumateng-panjenengan-sedaya wonten-ing punika dinten-punika
[G1360](#) [G3143](#) [G4771](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4594](#)
- ἡμέρα, ὅτι καθαρὸς εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων,
 dinten, bilih resik kula saking punika rah sedaya,
[G2250](#) [G3754](#) [G2513](#) [G1510](#) [G0575](#) [G3588](#) [G0129](#) [G3956](#)

Mulane ing dina iki aku pratela marang kowe kalawan temen-temen, manawa aku resik, ora kaluputan marang sapa bae kang bakal nemu karusakan.

- 27 οὐ γὰρ, ὑπεστειλάμην τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι πᾶσαν τὴν βουλήν
 mboten amargi, kula-mundur supados mboten martosaken sedaya punika karsa
[G3756](#) [G1063](#) [G5288](#) [G3588](#) [G3361](#) [G0312](#) [G3956](#) [G3588](#) [G1012](#)
- τοῦ Θεοῦ ὑμῖν.
 saking Gusti-Allah dhumateng-panjenengan-sedaya.
[G3588](#) [G2316](#) [G4771](#)

Sabab aku ora ngliwakake ing bab martakake karsaning Allah kabeh marang kowe.

- 28 προσέχετε ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ, ἐν
 mirsanana panjenengan-sedaya-piyambak sarta sedaya punika pepanthan, ing-pundi
[G4337](#) [G1438](#) [G2532](#) [G3956](#) [G3588](#) [G4168](#) [G1722](#)
- ᾧ ὑμᾶς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἔθετο
 panjenengan-sedaya panjenengan-sedaya punika Roh punika Suci netepaken
[G3739](#) [G4771](#) [G3588](#) [G4151](#) [G3588](#) [G0040](#) [G5087](#)
- ἐπισκόπους, ποιμαίνει τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, ἦν
 pangawas, ngemban punika pasamuwan saking Gusti-Allah, ingkang
[G1985](#) [G4165](#) [G3588](#) [G1577](#) [G3588](#) [G2316](#) [G3739](#)
- περιεποιήσατο διὰ τοῦ αἵματος τοῦ ἰδίου.
 Panjenenganipun-tumbas lumantar punika rah punika piyambak.
[G4046](#) [G1223](#) [G3588](#) [G0129](#) [G3588](#) [G2398](#)

Mulane padha reksanen awakmu sarta pepanthan kabeh, amarga kowe kang padha dipiji dening Sang Roh Suci dadi pamong kang kakarsakake ngengon pasamuwaning Allah kang kadarbe sarana rahe kang Putra piyambak

- 29 ἐγὼ οἶδα ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἄφιξίν μου, λύκοι
 kula mangertos bilih badhé-mlebet sasampunipun punika késah kula serigala
[G1473](#) [G1492](#) [G3754](#) [G1525](#) [G3326](#) [G3588](#) [G0867](#) [G1473](#) [G3074](#)
- βαρεῖς, εἰς ὑμᾶς, μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου,
 galak, dhateng panjenengan-sedaya, mboten ngéman punika pepanthan,
[G0926](#) [G1519](#) [G4771](#) [G3361](#) [G5339](#) [G3588](#) [G4168](#)

Aku sumurup, yen saungkurku bakal ana asu ajag kang galak kang padha nekani kowe lan kang ora ngeman marang pepanthan mau.

- 30 καὶ ἔξ ὑμῶν αὐτῶν, ἀναστήσονται ἄνδρες λαλοῦντες
sarta saking panjenengan-sedayā piyambak, badhé-jumeneng tiyang-jaler ngandika
[G2532](#) [G1537](#) [G4771](#) [G0846](#) [G0450](#) [G0435](#) [G2980](#)
- διεστραμμένα, τοῦ ἀποσπᾶν τοὺς μαθητὰς ὀπίσω ἑαυτῶν.
ingkang-nyimpang, supados narik para murid wingking piyambakipun-sedayā.
[G1294](#) [G3588](#) [G0645](#) [G3588](#) [G3101](#) [G3694](#) [G1438](#)

Malah saka ing antaramu bakal ana wong kang padha muncul lan mulangake bab kang sulaya, pamurihe supaya bisa nggendeng para siswa saka ing dalan kang bener tuwin banjur padha ngenut marang wong-wong mau.

- 31 διὸ γρηγορεῖτε, μνημονεύοντες ὅτι τριετίαν, νύκτα καὶ ἡμέραν, οὐκ
pramila waspada, ngèngeti bilih tigang-taun, dalu sarta siang, mboten
[G1352](#) [G1127](#) [G3421](#) [G3754](#) [G5148](#) [G3571](#) [G2532](#) [G2250](#) [G3756](#)
- ἐπαυσάμην μετὰ δακρύων νοουθετῶν ἓνα ἕκαστον.
kula-kéndhel kaliyan luh ngandhani satunggal saben-satunggal.
[G3973](#) [G3326](#) [G1144](#) [G3560](#) [G1520](#) [G1538](#)

Mulane sing padha waspada lan padha eling-eling, yen aku telung taun lawase, anggonku rina wengi ora kendhat-kendhat kalawan luh mituturi marang kowe dhewe-dhewe.

- 32 καὶ τὰ νῦν παρατίθεμαι ὑμᾶς, τῷ θεῷ, καὶ
sarta punika samenika kula-masrahaken panjenengan-sedayā, dhateng Gusti-Allah, sarta
[G2532](#) [G3588](#) [G3568](#) [G3908](#) [G4771](#) [G3588](#) [G2316](#) [G2532](#)
- τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, τῷ δυναμένῳ οἰκοδομηῶσαι
dhateng pangandika punika sih-rahmat Panjenenganipun, ingkang saged mbangun
[G3588](#) [G3056](#) [G3588](#) [G5485](#) [G0846](#) [G3588](#) [G1410](#) [G3618](#)
- καὶ δοῦναι τὴν κληρονομίαν ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πᾶσιν.
sarta maringi punika warisan wonten-ing para ingkang-disucèkaken sedaya.
[G2532](#) [G1325](#) [G3588](#) [G2817](#) [G1722](#) [G3588](#) [G0037](#) [G3956](#)

Dene saiki kowe padha dakpasrahake marang Gusti lan pangandikaning sih-rahmate, kang kuwasa mbangun kowe lan ngganjar marang kowe bagean kang katamtokake tumrap kabeh wong kang wis kasucèkake dening Panjenengane.

- 33 ἀργυρίου ἢ χρυσίου ἢ ἱματισμοῦ οὐδενὸς ἐπεθύμησα.
pérak utawi emas utawi sandhangan mboten-wonten kula-pepengin.
[G0694](#) [G2228](#) [G5553](#) [G2228](#) [G2441](#) [G3762](#) [G1937](#)

Salaka utawa emas utawa sandhangan, aku ora tau kepengin, saka sapa bae.

- 34 αὐτοὶ πανjenengan-sedayā-piyambak γινώσκετε ὅτι ταῖς χρεῖαις μου, καὶ
[G0846](#) [G1097](#) [G3754](#) [G3588](#) [G5532](#) [G1473](#) [G2532](#)
- τοῖς dhumateng-para οὔσιν μετ' ἑμοῦ, ὑπηρέτησαν αἱ χεῖρες αὐταί.
[G3588](#) [G1510](#) [G3326](#) [G1473](#) [G5256](#) [G3588](#) [G5495](#) [G3778](#)

Kowe dhewe padha sumurup, yen kalawan tanganku dhewe anggonku nyambut-gawe amrih bisane oleh apa kang dadi kabutuhanku sarta kabutuhane para kang padha melu aku.

35	πάντα sedaya G3956	ὑπέδειξα kula-nedahaken G5263	ὑμῖν, dhumateng-panjenengan-sedaya, G4771	ὅτι	οὕτως mekaten G3779	κοπιῶντας nyambut-damel G2872			
	δεῖ kedah G1163	ἀντιλαμβάνεσθαι nulungi G0482	τῶν para G3588	ἀσθενούντων, ingkang-ringkih, G0770	μνημονεύειν ngèngeti G3421	τε ugi G5037	τῶν para G3588	λόγων pangandika G3056	
	τοῦ saking G3588	Κυρίου Gusti G2962	Ἰησοῦ Yésus G2424	ὅτι bilih G3754	αὐτὸς Panjenenganipun G0846	εἶπεν, ngandika, G3004	Μακάριόν Binerkahan G3107	ἐστίν punika G1510	μᾶλλον, langkung, G3123
	διδόναι maringi G1325	ἢ tinimbang G2228	λαμβάνειν. nampri. G2983						

Tumrap ing sadhengah prakara aku wis awèh tuladha marang kowe, yen wong padha kawajiban nyambut-gawe mangkono kagawe mbiyantu wong-wong kang sekeng sarta kudu eling marang pangandikane Gusti Yesus, sabab Panjenengane piyambak wis ngandika: "Rahayu wong weweh, katimbang karo nampani.

36	καὶ sarta G2532	ταῦτα punika G3778	εἶπών, sasampunipun-ngandika, G3004	θεῖς netepaken G5087	τὰ punika G3588	γόνατα jengku G1119	αὐτοῦ, piyambakipun, G0846
	σὺν sesarengan-kaliyan G4862	πᾶσιν sedaya G3956	αὐτοῖς piyambakipun-sedaya G0846	προσηύξατο. ndedonga. G4336			

Sawuse ngandika mangkono Rasul Paulus banjur jengkeng lan ndedonga bebarengan karo wong-wong mau kabeh.

37	ἰκανὸς kathah G2425	δὲ ugi G1161	κλαυθμὸς tangis G2805	ἐγένετο dados G1096	πάντων; sedaya; G3956	καὶ sarta G2532	ἐπιπεσόντες dhawah-ing G1968	ἐπὶ wonten-ing G1909	τὸν punika G3588
	τράχηλον gulu G5137	τοῦ saking G3588	Παύλου, Paulus, G3972	κατεφίλου ngambung G2705	αὐτόν, piyambakipun, G0846				

Wong kabeh padha nangis senggruk-senggruk lan banjur padha ngrangkul Rasul Paulus kalawan ngambungi bola-bali.

38	ὀδυνώμενοι sedhih G3600	μάλιστα langkung G3122	ἐπὶ bab G1909	τῷ punika G3588	λόγῳ pangandika G3056	ᾧ ingkang G3739	εἰρήκει, piyambakipun-ngandika, G2046	ὅτι bilih G3754
	οὐκέτι mboten-malih G3765	μέλλουσιν badhé G3195	τὸ punika G3588	πρόσωπον pasuryan G4383	αὐτοῦ piyambakipun G0846	θεωρεῖν. mirsani. G2334	προέπεμπον ngeteraken G4311	δὲ ugi G1161
	αὐτόν piyambakipun G0846	εἰς dhateng G1519	τὸ punika G3588	πλοῖον. prau. G4143				

Kabeh padha susah apa maneh marga ana pangandikane, yen bakal padha ora sumurup marang pasuryane maneh. Nuli padha nguntapake panjenengane menyang ing prau.